

Visoki predstavnik užasnut izbijanjem nasilja u Banjoj Luci

Visoki predstavnik, Wolfgang Petritsch, užasnut je današnjim izbijanjem nasilja u Banjoj Luci, koje je organizirano u cilju sprečavanja postavljanja kamena temeljca za izgradnju džamije Ferhadije. On apelira na organe vlasti RS da dovedu situaciju pod kontrolu. Ovo je drugi put u posljednja tri dana da male grupe ekstremista prekidaju ceremoniju obilježavanja početka obnove džamija u RS.

Jasno je da je na organima vlasti RS odgovornost da osiguraju bezbjednost i vladavinu zakona u RS, te da zaštite slobodu vjeroispovjesti za koju se zalažu. Oni su u tome zakazali: današnje nasilje je, po svemu sudeći, rezultat neodlučnog odgovora Vlade RS na nasilje u Trebinju prošle subote kada je sabotirana slična ceremonija, izostanka bilo kakve reakcije Predsjedništva RS na trebinjske događaje i neadekvatnih mjera sigurnosti u Banjoj Luci. Time što nisu reagirali na pravi način, organi vlasti RS su omogućili da manjina ekstremista terorizira ostalo stanovništvo.

“Šokiran sam što je RS, izgleda, još uvijek mjesto gdje nema vladavine zakona, nema civiliziranog ponašanja i nema slobode vjeroispovjesti”, rekao je Visoki predstavnik. “Malim grupama ekstremista se dozvoljava da šire ultranacionalizam, netoleranciju i nasilje. Smatram da su organi vlasti odgovorni za ovo zastrašujuće stanje.”

Visoki predstavnik je danas dva puta razgovarao sa premijerom RS Mladenom Ivanićem i apelirao je na njega da poduzme sve mjere da situaciju u Banjoj Luci dovede pod kontrolu. Visoki predstavnik je upoznat da su predsjednik RS Mirko Šarović, potpredsjednik Dragan Čavić i predsjednik Narodne skupštine RS

Dragan Kalinić pokušali da se obrate masi demonstranata, međutim, on smatra da je ovaj potez došao suviše kasno i da organe vlasti RS ne oslobađa odgovornosti za neadekvatan odgovor na nasilje u Trebinju u subotu. Visoki predstavnik je u stalnom kontaktu sa komandantom SFOR-a, generalom Michaelom Dodsonom, i Specijalnim predstavnikom generalnog sekretara ujedinjenih nacija u BiH, Jacquesom Paulom Kleinom, kako bi koordinirali reakcije međunarodne zajednice.

Nekoliko hiljada ljudi okupilo se jutros na mjestu gdje se nalazila džamija Ferhadija. Nekolicina njih počela vrijeđati i bacati jaja i kamenje na domaće i međunarodne predstavnike i poglavare Islamske zajednice, koji su se okupljali radi obilježavanja ceremonije polaganja kamena temeljca, zakazanog za 11:30 sati. Većina gostiju uspjela je da pobjegne u obližnji Centar Islamske zajednice. Na nekoliko autobusa, kojima su dovezeni drugi gosti, bacano je kamenje, a kasnije su, prema izvještajima, ovi autobusi i zapaljeni. Automobil ministra vanjskih poslova BiH, Zlatka Lagumdžije, i nekoliko drugih automobila su razbijeni. U sukobima koji su nakon toga izbili između lokalne policije i demonstranata povrijeđeno je nekoliko ljudi, među kojima su se nalazali novinari, gosti i policajci.

Visoki predstavnik insistira da organi vlasti RS daju sve od sebe kako bi smirili situaciju u Banjoj Luci te poduzmu sve potrebne korake na istrazi i gonjenju odgovornih za incidente. Bez gonjenja i kažnjavanja počinitelaca, ovakvi incidenti će postati pravilo a ne izuzetak.

Dodatna informacija: Islamska zajednica već dugo traži da joj se omogući izgradnja Ferhat-pašine džamije u Banjoj Luci, popularno nazvane džamija Ferhadija, koja je 1993. godine uništena na barbarski način i koja je bila jedna od najdragocjenijih džamija u Bosni i Hercegovini. Dom za ljudska prava, kome se obratila Islamska zajednica u martu 1997. godine, izdao je u juni 1999. nalog organima vlasti RS da "podnosiocu zahtjeva brzo izdaju potrebna odobrenja" za

rekonstrukciju Ferhadije i još šest džamija u Banjoj Luci. Međutim, organi vlasti RS su tek nedavno izdali urbanističku saglasnost kojom se omogućava rekonstrukcija džamije Ferhadija. Ceremonija polaganja kamena temeljca koja je bila planirana da se održi danas trebala je da označi početak izgradnje.

Visoki predstavnik smatra da je omogućavanje izgradnje džamije Ferhadija test organima vlasti da demonstriraju privrženost Daytonskom mirovnom sporazumu, pomirenju, povratku i međusobnom uvažavanju. Upravni odbor Vijeća za implementaciju mira je na sjednici održanoj 7. decembra prošle godine na nivou političkih direktora pozvao sve strane na "pružanje pune podrške i omogućavanje rekonstrukcije ili obnove svih značajnih historijskih i vjerskih spomenika i vjerskih objekata", od kojih džamija Ferhadija predstavlja jedan od najpoznatijih.